

End Semester Examination, 2021**Semester - I****Sanskrit****PAPER -104***Full Marks : 40**Time : 2 Hours*

(सर्वेषां प्रश्नानामुत्तरं संस्कृतभाषया देवनागरीलिप्या च प्रदेयम्)

- 1) यथानिर्देशं प्रश्नाः समाधेयाः -
- क) प्रश्नद्वयं समाधेयम् - **2×2=4**
- i) ऋष्यशृङ्ग कः ? तस्य पत्न्याः नाम किम् ?
- ii) लक्ष्मणपुत्रस्य नाम किम् ? तस्य सारथेः नाम किम् ?
- iii) उत्तररामचरितस्य अङ्गिरसः कः ?
अस्मिन् नाटके तृतीयाङ्कस्य नाम किम् ?
- iv) अष्टावक्रः कः ? शम्बुकः कः ?
- ख) प्रश्नद्वयं समाधेयम् - **2×2=4**
- i) रसः कतिविधः ? के च ते ?
- ii) शृङ्गार-हास्य-करुणरसानां स्थायिभावं लिखत ?
- iii) रौद्र-वीर-भयानक-रसानां वर्णं लिखत ?
- iv) नाट्यशास्त्रस्य प्रणेता कः ? तस्य टीकाकारस्य च नाम किम् ?
- 2.क) यथेच्छं द्वयोः व्याखा कार्या - **4×2=8**
- i) वज्रादपि कठोराणि मृदुनि कुसुमादपि ।
लोकोत्तराणां चेतांसि को नु विज्ञातुमर्हति ॥

- ii) उत्पत्तिपरिपूतायाः किमस्याः पावनान्तरैः।
तीर्थोदकञ्च वह्निश्च नान्यतः शुद्धिमर्हतः॥
- iii) अनिभिन्नो गभीरत्वादन्तर्गूढघनव्यथः।
पुटपाकप्रतीकाशो रामस्य करुणो रसः॥
- iv) अन्तःकरणतत्त्वस्य दम्पत्योः स्नेहसंश्रयात्
आनन्दग्रन्थिरेकोऽयमपत्यमिति बध्यते ॥
- ख) यथेच्छं द्वयं व्याख्या कार्या - 4×2=8**
- i) हास्यरसस्य लक्षणमालोच्यताम् ।
- ii) आङ्गिको वाचिकश्चैव आहार्यः सात्त्विकस्तथा ।
चत्वारोऽभिनया ह्येते विज्ञेया नाट्यसंश्रयाः॥
- iii) रौद्ररसस्य लक्षणं सोदाहरणम् आलोच्यताम् ।
- iv) शृङ्गारहास्यकरुणा रौद्रवीरभयानकाः।
वीभत्साद्भुतसंज्ञौ चेत्यष्टौ नाट्ये रसाः स्मृताः॥
- 3) यथानिर्देशं समाधेयम् - 8×2=16**
- क) उत्तररामचरितामिति नाटकस्य द्वितीयां वेकं विष्कम्भस्य
नाटकीयतात्पर्यमालोचयत ।

अथवा

उत्तररामचरितनाटकावलम्बने 'रामस्य' चरित्रमालोचयत ।

ख) भरतसम्मतं रसभेदम् आलोचयत ।

अथवा

भट्टलोल्लटस्य रसस्वरूपं निरूपयत ।